

Pilvipalvelut

OpenStack harjoitustyö

Ryhmä 3

Alexander Andreev Rami Ojala Ilari Rajala Asko Ropponen

Harjoitustyö TTTW0430 - Pilvipalvelut, Jarmo Viinikanoja 9.11.2019 Tieto- ja viestintätekniikan tutkinto-ohjelma

Jyväskylän ammattikorkeakoulu JAMK University of Applied Sciences

Sisältö

1	Johdanto1	
2	Tehtä	vänanto1
3	Teore	ettiset lähtökohdat1
	3.1 0	penStackin komponentteja2
	3.1.1	Compute2
	3.1.2	Dashboard2
	3.1.3	Image Service2
	3.1.4	Object Storage3
	3.1.5	Identity Service3
	3.1.6	Networking3
	3.1.7	Block Storage4
	3.1.8	Telemetry4
	3.1.9	Orchestration5
4	Stack.sh Skripti5	
5 Työn kulku		
	5.1 K	äyttäjän luominen6
	5.2 D	evStacking asennus7
	5.3 D	evStack:in ajaminen ja hallinnointi9
	5.4 V	irtuaalikoneen lisääminen OpenStackissa10
	5.4.1	Levykuvan lisäys10
	5.4.2	Instanssin luominen
6		nta16
Lä	ähteet	

1 Johdanto

Pilvipalvelut harjoitustyönä tehtiin ennalta määritettyjen ryhmien kesken DevStackin pystytys virtuaalikoneelle ja perehdyttiin OpenStackin erilaisiin komponentteihin.

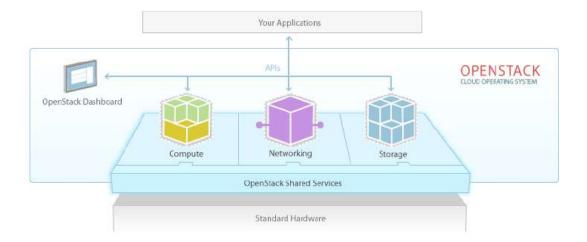
Työssä käytettiin harjoitustyön ohjetta, opettaja Viinikanojan asiantuntemusta ja OpenStackista löytyvää dokumentaatiota.

2 Tehtävänanto

Harjoitustyössä tutustutaan OpenStack-alustaan ja sen komponentteihin. Työssä myös asennetaan DevStack ja otetaan virtuaalikone käyttöön DevStackin päälle.

3 Teoreettiset lähtökohdat

Vuonna 2010 Rackspace Hosting ja NASA tekivät yhdessä aloitteen avoimenlähdekoodin pilvipalvelusta, joka tunnetaan OpenStackinä. Tarkoituksena oli luoda julkisen ja yksityisen pilvien tarpeita vastaava alusta koosta riippumatta, joka on helposti implementoitava ja massiivisesti skaalautuva. OpenStackiä käytetään pohjana monessa itse tehdyssä pilvessä. Sitä käytetään sekä julkisissa että yksityisissä pilvissä.

Kuvio 1. OpenStack komponentteja.

3.1 OpenStackin komponentteja

3.1.1 Compute

Nova on OpenStack-projekti, joka hallitsee tietokone resursseja ja laskee instasseja. Nova tukee virtuaalikoneiden, baremetal-palvelimien luomista (ironic), ja se tukee järjestelmäkontteja.

Nova pyörii daemoneina olemassa olevien Linux-palvelimien päällä palvelua tarjotakseen. Novan arkkitehtuuri tarjoaa joustavuuden pilven suunnittelussa ilman omistusoikeuden alaisia ohjelmistoja tai laitteistovaatimuksia ja tarjoaa myös kyvyn integroida vanhoja järjestelmiä ja kolmansien osapuolien tuotteita.

Nova voidaan ottaa käyttöön hypervisor-tekniikoilla, kuten KVM, VMware, LXC, XenServer, jne. (OpenStack: Core Components, OpenStack Services).

3.1.2 Dashboard

Horizon-projekti on OpenStack:in hallintapaneelin toteutus, joka on verkkopohjainen graafinen käyttöliittymä OpenStack-palveluille, jolla voi automatisoida pilvipohjaisia resursseja. Palveluntarjoajille ja muille kaupallisille myyjille se tukee kolmansien osapuolien palveluita kuten seurantaa, laskutusta ja muita hallintatyökaluja.

Kehittäjät voivat automatisoida työkaluja hallitsemaan OpenStack-resursseja EC2-yhteensopivuusrajapinnan tai alkuperäisen OpenStack-sovellusliittymän avulla (OpenStack: Core Components, OpenStack Services).

3.1.3 Image Service

Glance-projekti tarjoaa palvelun, joka mahdollistaa virtuaalikoneiden kuvien löytämisen, rekisteröinnin ja palauttamisen, jotka on tarkoitettu käytettäväksi muiden palveluiden kanssa. Glance:ssa on asiakaspalvelin-arkkitehtuuri ja se toimittaa käyttäjän REST API:n, joka mahdollistaa virtuaalikoneen kuvan metatietojen kyselyn ja myös todellisen kuvan haun.

Glance tukee Raw, VirtualBox (VDI), VMWare (VMDK, OVF), Hyper-V (VHD) ja Qemu / KVM (qcow2) virtuaalikonekuvia (OpenStack: Core Components, OpenStack Services).

3.1.4 Object Storage

Swift-projekti, tarjoaa pilvitallennusohjelmistoja, jolla voidaan tallentaa ja hakea paljon tietoja yksinkertaisella API:lla. Sillä on hajautettu arkkitehtuuri, joka on mitoitettu ja optimoitu kestävyyden, saatavuuden ja samanaikaisuuden suhteen ilman keskitettyä hallintapistettä.

Swiftiä käytetään skaalautuvasti varastoimaan petatavuja käytettävää tietoa, ja se on ihanteellinen sellaisen jäsentelemättömän tiedon tallentamiseen, joka voi kasvaa ilman rajoja. Tallennettuja tietoja voidaan käyttää, hakea ja päivittää (OpenStack: Core Components, OpenStack Services).

3.1.5 Identity Service

Keystone on identiteettipalvelu, jota OpenStack käyttää todennukseen (authN) ja korkean tason valtuutukseen (authZ). Se integroituu olemassa oleviin taustapalveluihin, kuten LDAP, samalla kun se toimii yhteisenä todennusjärjestelmänä pilvipalvelujärjestelmän kautta.

Keystone tarjoaa myös keskitetyn luettelon käyttäjistä ja OpenStack-palveluista, joihin he pääsevät. Lisäksi se tarjoaa endpoint-rekisterin, joka on hakuja tukeva lista, josta löytyy tiedot OpenStack-pilvessä käytettävistä palveluista. Keystone tukee tällä hetkellä token-pohjaista authN ja user-service valtuutusta (OpenStack: Core Components, OpenStack Services).

3.1.6 Networking

Neutron-projekti tarjoaa verkko-ominaisuuksia, kuten verkkojen ja IP-osoitteiden hallintaa OpenStackille. Neutronin tehtävä on varmistaa, ettei verkko ole rajoittava tekijä pilvien käyttöönotossa, ja tarjoaa käyttäjille itsepalvelukyvyn verkon kokoonpanoissa. Se tarjoaa myös NaaS (Network as a Service) palvelua käyttöliittymälaitteiden välillä, joita hallitsevat muut OpenStack-palvelut. OpenStack-verkkotoiminnon avulla käyttäjät voivat luoda omia verkkojaan ja yhdistää laitteita ja palvelimia yhteen tai useampaan verkkoon.

Neutron tarjoaa myös laajennus frameworkin, joka tukee muiden verkkopalveluiden, kuten virtuaalisten yksityisten verkkojen (VPN), palomuurien, kuorman tasausta ja tunkeutumisen havaitsemisjärjestelmän (IDS), käyttöönottoa ja hallintaa (OpenStack: Core Components, OpenStack Services).

3.1.7 Block Storage

Cinder-projekti on suunniteltu esittämään tallennusresursseja loppukäyttäjille, joita Nova-projekti (Compute) voi käyttää. Tämä tapahtuu käyttämällä joko vertailutoteutusta (LVM) tai laajennusohjaimia muihin varastoihin. Cinder virtualisoi Block Storage laitteiden hallinnan ja tarjoaa loppukäyttäjille itsepalvelu API:a pyytämään ja kuluttamaan näitä resursseja ilman, että vaaditaan mitään tietoa siitä, missä niiden varastointi oikeasti on käytössä tai minkä tyyppisellä laitteella.

Cinder voi käyttää tallennusalustoja, kuten Linux-palvelin, EMC (ScaleIO, VMAX ja VNX), Ceph, Coraid, CloudByte, IBM, Hita-chi-tietojärjestelmät, SAN-äänenvoimak-kuuden säädin jne. (OpenStack: Core Components, OpenStack Services).

3.1.8 Telemetry

Ceilometer-projekti on tiedonkeruupalvelu, joka tarjoaa yhden yhteyspisteen laskutusjärjestelmille, jotka saavat kaikki mittaukset asiakkaan laskutuksen sallimiseksi kaikissa OpenStack-ydinkomponenteissa. Seuraamalla olemassa olevien palveluiden ilmoituksia, kehittäjät voivat kerätä tietoja ja määrittää tietotyypin vastaamaan käyttövaatimuksiaan. Ceilometer luo myös mahdollisuuden normalisoida ja muuntaa dataa kaikissa nykyisissä OpenStack-ydinkomponenteissa (OpenStack: Core Components, OpenStack Services).

3.1.9 Orchestration

Heat on OpenStack Orchestration-ohjelman pääprojekti. Se laittaa orkestrointimoottorin käynnistämään useita composite cloud sovelluksia, jotka perustuvat templateihin tekstitiedostojen muodossa, joita voidaan käsitellä kuten koodia.

Natiivi Heat-template on tällä hetkellä kehittymässä, mutta Heat pyrkii myös tarjoamaan yhteensopivuuden AWS CloudFormation template kanssa, jotta monia olemassa olevia CloudFormation templateja voidaan käynnistää OpenStackissa. Heat tarjoaa sekä OpenStack-natiivin ReST API:n, että myös CloudFormation -yhteensopivan Query API:n (OpenStack: Core Components, OpenStack Services).

4 Stack.sh Skripti

DevStackin asennuksessa käytettiin OpenStack sivustolta löytyvää ohjetta. Tässä kappaleessa kuvaillaan lyhyesti ohjeen repositoriossa olevaa stack.sh skriptiä. Skripti on noin 1500 riviä pitkä, joten tässä raapaistaan vain pintaa kevyesti.

Skriptin ajo virtuaalikoneella, jossa on 4096MB muistia ja kaksi ydintä kesti noin 30 minuuttia. Asennuksessa käytettiin repositorion oletus local.conf tiedostoa, joka löytyy devstack/samples kansiosta.

Scripti asentaa OpenStack komponentit: Cinder, Glance, Horizon, Keystone, Nova, Neutron ja Swift. Nämä komponentit ovat kuvattu kappaleessa 3.1.

Scripti käyttää sisäisesti sudoa, joten sitä ei tarvitse ajaa sudo etuliitteellä, mutta on otettava huomioon, että stack käyttäjä on lisättynä sudoers ryhmään. Scripti myös varoittaa käyttäjää, mikäli käyttäjä jona scripti ajetaan ei ole sudo ryhmässä. Skripti myös vaihtaa linuxin oletus unicode merkistö koodauksen, sekä kielen UTF-8 merkistökoodaukselle ja kieleksi en US (englanti USA).

Stack.sh skripti käyttää hyväkseen useita eri konfiguraatio tiedostoja, näitä ovat esim: stackrc, localrc ja local.conf tiedostot. Näistä scripti hakee esimerkiksi, LOGFILE muuttujan, joka kertoo minne scripti kirjoittaa logitiedostoa. Skripti kysyy sellaiset oleelliset asiat käyttäjältä, joita se tarvitsee toimiakseen, jos niitä ei ole asetustiedostoissa

määritelty. Esimerkiksi admin salasanan puuttuminen local.conf tiedostossa ei ole ongelma, sillä scripti kysyy sen, jos sitä ei ole olemassa.

Scripti pystyy havaitsemaan sisäisesti millä käyttöjärjestelmällä sitä ajetaan ja se on kirjoitettu toimivaksi suoraan Ubuntu, Fedora ja Centos käyttöjärjestelmissä, virtuaalisissa, sekä raudan päällä.

Skriptissä oli maininta myös EPEL repositoriosta, joka selvitettiin olevan "Extra Packages for enterprice Linux". Tämä paketti lisää vakaampia ja luotettavempia paketteja linuxiin, joita OpenStack sittemmin käyttää hyväkseen.

Stack.sh skripti on kirjoitettu siten, että se antaa aina error viestin, jos jokin epäonnistuu, eikä sen pitäisi jäädä roikkumaan. Se myös importtaa TLS ja Apache funktiot tietokantojen sekä frontendin suojaukseen.

Stack.sh scripti lukee myös local.conf tiedostosta tietokannan tyypin, esimerkissä oli vaihtoehtoina postresql ja mysql. Näiden jälkeen skripti asentaa myös jonkinlaisen RPC (remote procedure call) palvelun.

5 Työn kulku

Käytimme Openstack Docs -ohjetta DevStacking asennukseen (OpenStack Docs: DevStack). Ohjeen mukaan suositelluin alusta oli Ubuntu 18.04, joten asensimme DevStackin siihen. DevStack vaati minimissään 8GB muistia, 2 prosessoriydintä ja 60GB levytilaa (OpenStack Docs: Setup DevStack.) Meidän virtuaalikoneessamme, oli 8GB muistia, 4 ydintä ja 50GB levytilaa.

5.1 Käyttäjän luominen

DevStackia suositellaan ajettavaksi erillisen käyttäjän alaisuudessa, jolla on sudo-oikeudet. Siispä loimme ohjeiden mukaan käyttäjän nimeltä "stack" (Kuvio 1), ja lisäsimme sille sudoaja tiedoston, jossa määrittelimme että käyttäjä ei tarvitse sudoamiseen salasanaa.

```
useradd –s /bin/bash –d /opt/stack –m stack
root@jamk:~# echo "stack ALL=(ALL) NOPASSWD: ALL" | tee /etc/sudoers.d/stack
stack ALL=(ALL) NOPASSWD: ALL
root@jamk:~# cat /etc/sudoers.d/stack
stack ALL=(ALL) NOPASSWD: ALL
root@jamk:~#
```

Kuvio 1 Käyttäjän luominen.

5.2 DevStacking asennus

Ensimmmäiseksi siirryimme luomallemme "stack" -käyttäjälle. (Kuvio 2)

```
poke@jamk:~$ sudo su - stack
[sudo] password for poke:
stack@jamk:~$ git
```

Kuvio 2 Käyttäjän vaihtaminen.

Sitten kloonasimme DevStack-repon. (Kuvio 3)

```
stack@jamk:~$ git clone https://opendev.org/openstack/devstack
Cloning into 'devstack'...
remote: Enumerating objects: 44376, done.
remote: Counting objects: 100% (44376/44376), done.
remote: Counting objects: 100% (4357/13357), done.
remote: Total 44376 (delta 31683), reused 42575 (delta 30334)
Receiving objects: 100% (4376/44376), 8. 41 MiB | 7. 46 MiB/s, done.
Resolving deltas: 100% (31683/31683), done.
stack@jamk:~$c d devstack
stack@jamk:~$fc devstack$ is
clean.sh extras.d functions-common HACKING.rst LICENSE opencr roles setup.cfg stack.sh tox.ini
data files FUTURE.rst inc MAINTAINERS.rst playbooks run_tests.sh setup.py tests unstack.sh
doc functions gate lib Makefile README.rst samples stackcr tools
```

Kuvio 3 DevStack-repon kloonaus.

Ennen asennuksen aloittamista täytyy luoda "local.conf" -asetustiedosto. Sen voi joko tehdä itse, tai kopioida kloonatun repon kansiosta "samples". Ohje suositteli tekemään vähintään Kuvion 4 mukaisen configin, mutta emme saaneet DevStackia asennettua vain sillä.

```
stack@jamk:~/devstack$ nano stack.sh
stack@jamk:~/devstack$ nano local.conf
stack@jamk:~/devstack$ cat local.conf
[[local|localrc]]
ADMIN_PASSWORD=salasana
DATABASE_PASSWORD=$ADMIN_PASSWORD
RABBIT_PASSWORD=$ADMIN_PASSWORD
SERVICE_PASSWORD=$ADMIN_PASSWORD
stack@jamk:~/devstack$
```

Kuvio 4 local.conf.

Kopioimme siis sen sijaan asetustiedoston "samples" -kansiosta. Se eroaa Kuvion 4 asetustiedostosta hieman. Ensinnäkin salasanat ovat hieman eri, mutta sillä ei ole niinkään väliä. Myös asetetaan shell.sh kirjaaman lokit tiedostoon. (Kuvio 5)

```
# Logging
# -----
# By default ``stack.sh`` output only goes to the terminal where it runs. It can
# be configured to additionally log to a file by setting ``LOGFILE`` to the full
# path of the destination log file. A timestamp will be appended to the given name.
LOGFILE=$DEST/logs/stack.sh.log
# Old log files are automatically removed after 7 days to keep things neat. Change
# the number of days by setting ``LOGDAYS``.
LOGDAYS=2
```

Kuvio 5 local.conf loggaus asetus.

Asetustiedosto myös asettaa joitain Swiftin muuttujia. (Kuvio 6) Ensimmäinen, "SWIFT_HASH" on pakollinen, mutta stack.sh skriptin pitäisi kysyä sitä jos se ei ole asetettu "local.conf" -tiedostossa. "SWIFT_REPLICAS" -määrittää että ei tarvita kuin 1 kopio tietokannasta resurssien säästämiseksi. "SWIFT_DATA_DIR" -määrittää kansion mihin Swiftin data tallennetaan.

```
# Swift is now used as the back-end for the S3-like object store. Setting the
# hash value is required and you will be prompted for it if Swift is enabled
# so just set it to something already:
SWIFT_HASH=66a3d6b56c1f479c8b4e7@ab5c20@0f5

# For development purposes the default of 3 replicas is usually not required.
# Set this to 1 to save some resources:
SWIFT_REPLICAS=1

# The data for Swift is stored by default in (``$DEST/data/swift``),
# or (``$DATA_DIR/swift``) if ``DATA_DIR`` has been set, and can be
# moved by setting ``SWIFT_DATA_DIR``. The directory will be created
# if it does not exist.
SWIFT_DATA_DIR=$DEST/data
```

Kuvio 6 local.conf Swift muuttujat.

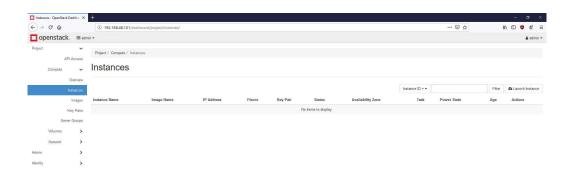
5.3 DevStack:in ajaminen ja hallinnointi.

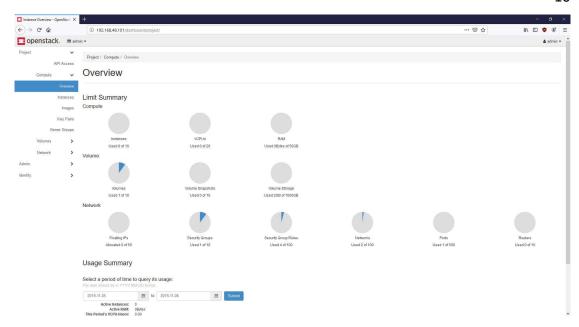
DevStack on asennettu, ja toiminnassa. Kuvassa 7 näkyy terminaali tuloste DevStackin onnistuneen asennuksen jälkeen.

```
pip_install
                            370
222
 apt-get
 Unaccounted time
Total runtime
                             1686
This is your host IP address: 192.168.48.101
This is your host IPv6 address: ::1
Horizon is now available at http://192.168.48.101/dashboard
Keystone is serving at http://192.168.48.101/identity/
The default users are: admin and demo
The password: nomoresecret
 WARNING:
Using lib/neutron–legacy is deprecated, and it will be removed in the future
Services are running under systemd unit files.
 For more information see:
https://docs.openstack.org/devstack/latest/systemd.html
DevStack Version: ussuri
 Change: 63ab664baf99716e9a5d29eb82f974f8c3456816 Merge "Revert "install LIBS_FROM_GIT using python 2
and 3 where appropriate"" 2019–11–04 20:18:13 +0000
    Version: Ubuntu 18.04 bionic
  tack@jamk:~/devstack$
```

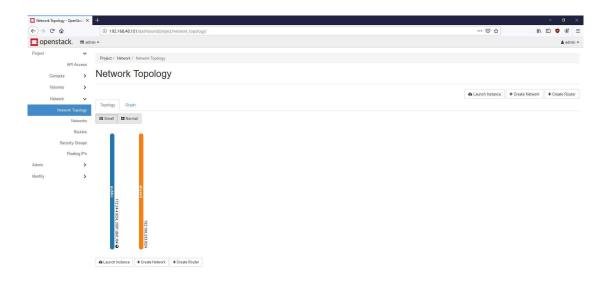
Kuvio 7 DevStack asennettu.

Voimme nyt mennä internet selaimella virtuaalikoneen IP -osoitteeseen, tässä tapauksessa 192.168.48.101. Varmuuden vuoksi voi vielä kirjoittaa perään "/dashboard" jotta varmasti pääsee OpenStackin Horizon-web-käyttöliittymään. (Kuviot 8, 9 & 10) Siellä voi hallita virtuaalikoneita sekä valvoa resurrsien käyttöä yms.

Kuvio 9 OpenStackin web-käyttöliittymä.

Kuvio 10 OpenStackin web-käyttöliittymä.

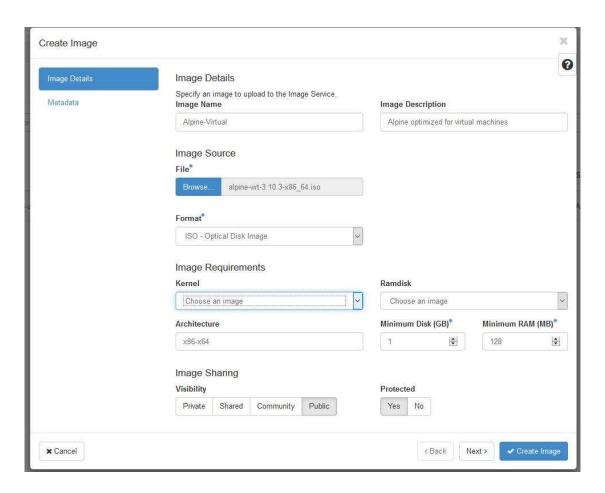
5.4 Virtuaalikoneen lisääminen OpenStackissa

5.4.1 Levykuvan lisäys

Asennus sujui Openstack ohjeilla (OpenStack Docs: Launch and manage instances). Ensimmäiseksi avataan OpenStackin Images-välilehti, ja lisätään uusi levykuva. Images välilehdeltä valitaan Create Image ja valitaan sopivat asetukset (Kuvio 11). Sen jälkeen voimme luoda uuden virtuaalikoneen.

OpenStack:in sivuilla on tietoa levykuvista, suositellen erityisesti pilvipalvelu käyttöön suunniteltuja jakeluita. (OpenStack Docs: Get Images.) Levykuva voi olla pelkkä .iso tiedosto, josta käyttöjärjestelmä asennetaan, mutta myös virtuaalinen kovalevy, kuten .vdi tai .ova-virtualisointi template. OpenStackissa on myös enemmän vaihtoehtoja kuin tässä mainitaan.

DevStackin mukana tulee cirros testi levykuva, jolla voi testata toimivuutta. (Huom! Kuvissa Alpine Linux, mutta loppujen lopuksi käytimme Cirros testi levykuvaa. Ohjeet soveltuvat yleisesti kaikkiin.)

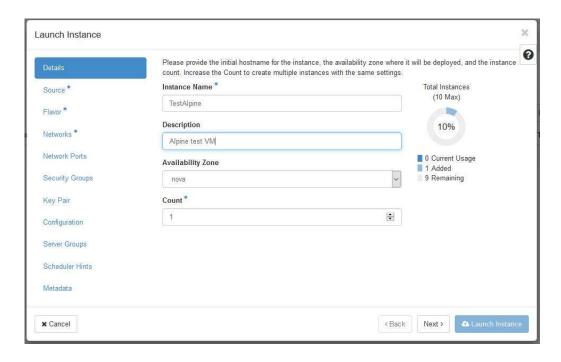
Kuvio 11 Create Image-ikkuna.

5.4.2 Instanssin luominen

Avaamme Instances sivun OpenStack web-käyttöliittymästä ja klikkaamme Launch Instance. Avautuu velho, jossa syötämme vaaditut tiedot.

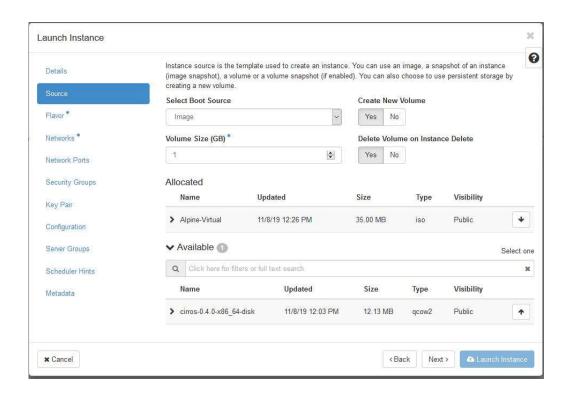
Ensimmäisellä sivulla (Kuvio 12) Laitetaan nimi ja kuvaus, sekä tärkeämmin Availibility zone, sekä kuinka monta konetta luodaan. Availibility Zone on palvelun ylläpitäjän

luoma alue esimerkiksi, jos instanssin haluaa pyörivän Euroopassa Availability Zone voisi olla "eu-west". Tässä testitapauksessa se on "nova". Luomme vain yhden koneen.

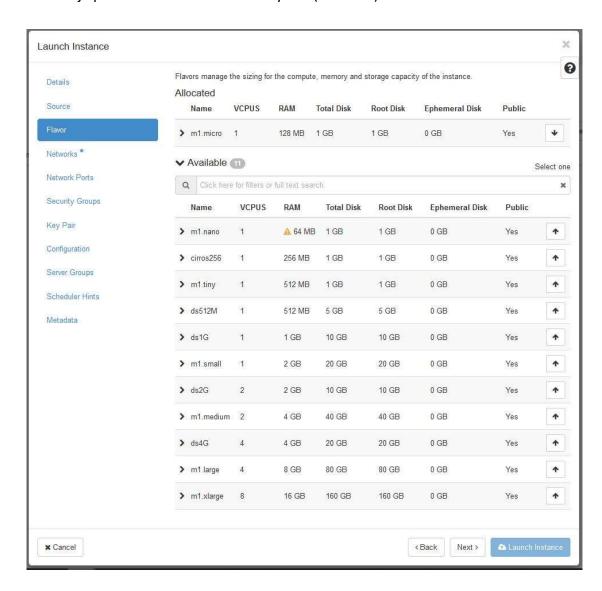
Kuvio 12 Launch Instance-velhon ensimmäinen sivu.

Seuraavaksi valitsemme aikaisemmin luomamme levykuvan (Kuvio 13) ja valitsemme samalla kuinka ison tallennustilan instanssi saa.

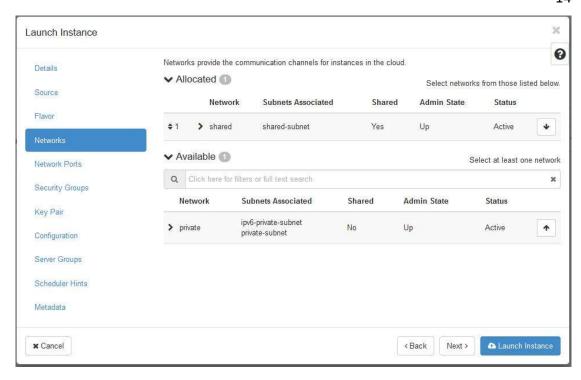
Kuvio 13 Launch Instance-velhon levykuvan valinta.

Flavor nimisessä vaiheessa valitsemme esiasetetuista vaihtoehdoista kuinka paljon muistia ja prosessoritehoa instanssi käyttää (Kuvio 14).

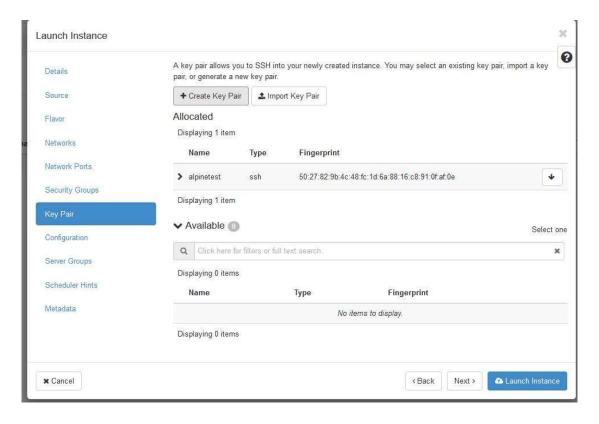
Kuvio 14 Launch Instance-velhon koneen resurssien valinta.

Sen jälkeen valitsemme instanssin verkkoyhteydet (Kuvio 15).

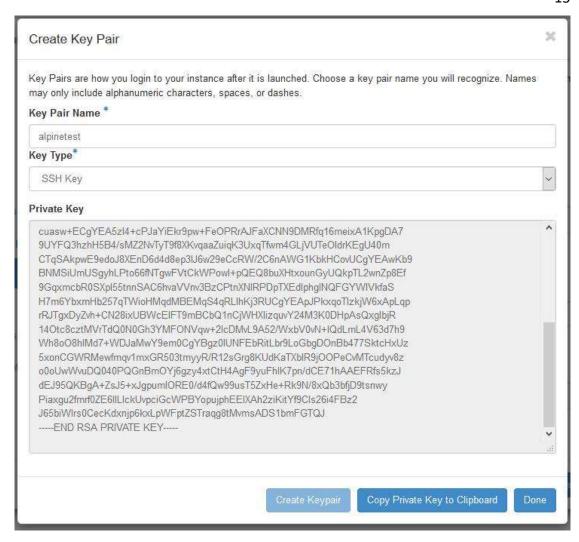

Kuvio 15 Launch Instance-velhon verkon valinta.

Jotta instanssiin saa SSH -yhteyden, täytyy luoda avainpari tunnistautumista varten (Kuviot 16 ja 17).

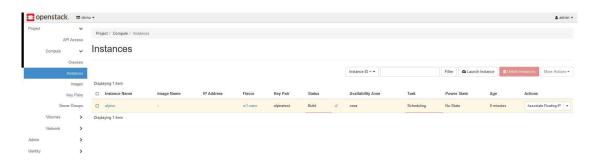

Kuvio 16 Launch Instance-velhon avainpari SSH:ta varten.

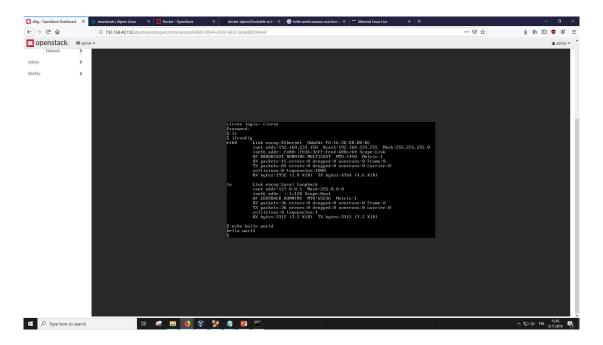
Kuvio 17 Launch Instance-velhon Create Key Pair-ikkuna.

Lopputuloksena instanssi on luotu (Kuvio 18) ja instanssin pitäisi käynnistyä itsestään, jollei, sen voi käynnistää "Actions"-painikkeesta.

Kuvio 18 Instanssi on luotu.

Kun instanssi on käynnissä, mennään instanssin web-konsoliin klikkaamalla instanssin nimestä ja vaihtamalla sitten "Console"-välilehteen (Kuvio 19), josta nähdään että instanssi on käynnissä.

Kuvio 19 Instanssin web-konsoli.

6 Pohdinta

Työn aloitus ja sen tekeminen kokonaisuudessaan oli hyvin sulava prosessi. Alun perin kuitenkin havaitsimme odottamattoman ongelman, kun ensimmäinen devstackin asennusyritys ei toiminut oikein (Horizon ei suostunut käynnistymään asennuksen jälkeen, todennäköisesti sen takia, että virtuaalikoneelle oli annettu vähemmän kuin 4GB muistia, ja OpenStackin minimivaatimus on 4GB) ja muutama seuraava yritys oli jäämässä jumiin asennuksen aikana jostain syystä, vaikkakin virtuaalikoneella on ollut käytössä 8GB muistia ja 2 säiettä.

Lähteet

OpenStack: Core Components. DZone.com artikkeli OpenStackin komponenteista. Viitattu 6.11.2019. https://dzone.com/articles/openstack-core-components.

OpenStack Docs: DevStack. DevStacking asennusohje. Viitattu 8.11.2019. https://docs.openstack.org/devstack/latest/.

OpenStack Docs: Get images. OpenStackin artikkeli sopivista levykuvista. Viitattu 8.11.2019. https://docs.openstack.org/image-guide/obtain-images.html.

OpenStack Docs: Launch and manage instances. OpenStackin ohje instanssin luomiselle. Viitattu 8.11.2019. https://docs.openstack.org/horizon/latest/user/launch-instances.html.

OpenStack Docs: Setup DevStack. DevStackin asennusohje. Viitattu 8.11.20.19. https://docs.openstack.org/sahara/latest/contributor/devstack.html.

OpenStack Services. OpenStack.org sivuston komponenttien esittely. Viitattu 6.11.2019. https://www.openstack.org/software/project-navigator/openstack-components#openstack-services.